

Farmakologie pro anestezií

- hypnotika
- opioidy
- relaxancia

- antidota

- volatilní anestetika

Typy celkové anestezie

- TIVA
- Inhalační
- doplňovaná

Průběh anestezie

- Úvod (indukce anestezie):
    - i.v.,
    - inhalační
    - + zajištění dýchacích cest.
  - Vedení: inhalační, doplňovaná, TIVA.
  - Ukončení: extubace či nadále tlumení a UPV+ překlad na JIP.
-
-

Schéma doplňované CA

Intravenozní anestetika

- Barbituráty: Thiopental
  - Etomidat
  - Propofol
  - Ketamin
  - Opiáty: Fentanyl, Alfentanyl, Sufentanyl
Remifentynyl, Morphin
  - Benzodiazepiny: Diazepam, Flunitrazepam,
Midazolam,
  - Neuroleptika: Dehydrobenzperidol
-
-

i.v. úvod

- jednoduše
- rychle
- bez excitačního stádia

... do bezvědomí

- říditelnost

-

farmakologické účinky

- CNS
- kardiovaskulár
  - prokrvení myokardu
  - spotřeba O₂
  - CO
- dýchání
- ledviny
- játra

farmakinetika

- vstřebání
  - distribuce
  - metabolismus
-
-

Thiopental

- barbiturát, nejstarší
- indukce

nástup do 30s; 3-5 min bezvědomí; redistribuce do tuk. tkání, odbourán játry

- pH 11 = paravenózně = nekróza

KI:

- Astma
- šok, AIM,
- porfyrie

D: 5mg/kg i.v.

Etomidat (HYPNOMIDATE)

- + nejméně kardiodepresivní anestetikum,
- myoklonie

I: rizikový, geriatrický pac (ICHS)

KI:

- tlumí syntézu kortizolu

D:

- 0,2mg/kg i.v.

Propofol (DIPRIVAN)

+ příjemné probuzení po odeznění

- alergik
- P+opi = TIVA

KI:

- šok

D:

- 2 mg/kg i.v.

Ketamin

I: disociativní anestetikum (odpojení od okolí),
analgetický efekt; bizarní sny (mírněny benzodz.)

- šok – hemorhagický
- hromadné neštěstí

KI:

D:

- 1 mg/kg i.v.
  - 5 – 15mg/kg **i.m**
-
-

Sufentanyl (SUFENTA)

+: analgetikum, bez amnezie

-: svalová rigidita, dechový útlum

D:

- q.s.
- (10..20ug preemptivní analgesie)
- 1 amp á 50 ug

Midazolam (DORMICUM)

I:anxiolyticum, hypnoticum, amnézie,
antikonvulzivum

KI:

- myastenia gravis

D:

- 0,01 mg/kg iv.
- premedikace : 0,2 mg/kg p.os

Dehydrobenzperidol

(nerolept anestezie), NLA

I: neuroleptikum (emoční uklidnění, ↓ motoriky)

- hypertenze

KI:

- parkinsonismus,
- prodloužené QT

D:

- 5-15mg i.v.
  - antiemetikum 1 mg i.v. ke konci anestezie
-
-

Inhalační anestetika

- Halotan
- Isofluran
- Sevofluran
- Desfluran
- aplikace pomocí speciálních odpařovačů vřazených do okruhu
- vstupní branou jsou plíce, hlavním místem účinku je mozek, šíří se ve směru gradientu parciálních tlaků

KI: MALIGNÍ HYPERTERMIE

Teorie účinku volatilních anestetik

Lipoidní teorie, změna permeability b. membrány. ....

... teorie kritického objemu, teorie mikrotubulární,

- detailně mechanismus účinku inhalačních anestetik dosud neznáme.
    - primárně působí v oblasti centrálního nervového systému
    - podporují inhibici nebo potlačují excitaci na synapsích či nervových výběžcích
    - jejich účinek je pre i post synaptický
    - navozují změnu prostorového uspořádání membránových proteinů i lipidů, není však jasné, jak tyto změny souvisí se stavem anestezie.
-
-

Odpařovače

!!!Nelze je zaměnit !!!

rozdílné fyzikální vlastnosti = uspořádání odpařovače.

Princip odpařovače

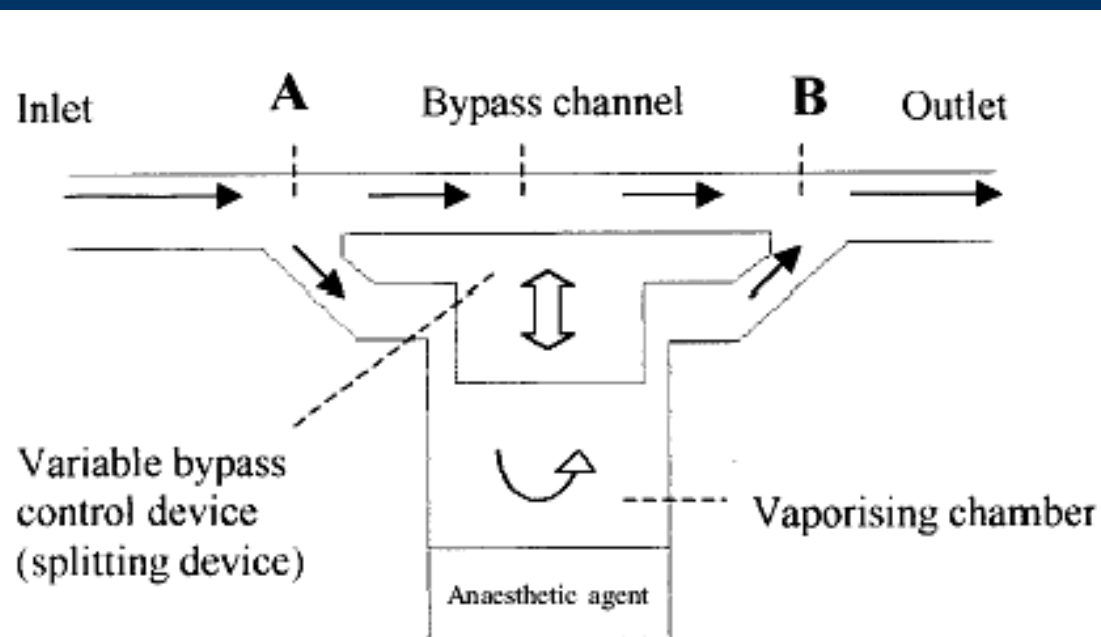

Figure 1: Basic elements of a vaporiser.

Carrier gas enters the inlet. At point A the gas is split into 2 streams, one passing along the bypass channel, the other directed into the vaporising chamber. Amount of flow into the vaporising chamber is controlled by the "splitting device". In the vaporising chamber the gas is saturated with anaesthetic vapour. At point B vapour mixes with the bypass gas, and then exits via the outlet.

Cesta anestetika

- dýchací cesty
- alveolus
- krev
- mozek

Rozpustnost

- v krvi, v tucích,
- čím vyšší, tím pomalejší nástup, delší vyvedení

Minimal Alveolar Concentration

Alveolární koncentrace inh. anestetika, která vede u 50% populace k vymizení rce na chir. podnět.

Srovnání

AGENT	MAC	Blood/Gas	Comment
Halothane	0.75%	2.3	Potent, Low solubility
Isoflurane	1.15%	1.4	Potent, Low solubility
Sevoflurane	1.7 - 2%	0.6	Low potency, insoluble

Srovnání inhalačních A:

Halotan

- + bronchodilatace
- metabolizován játry
- senzibilizuje myokard ke katecholaminům

Isofluran

- + minimální metabolismus
- dráždí d.c.

Sevofluran

- + rychlé probuzení
- cena

Desfluran

- vysoká cena
  - speciální odpařovač (t varu kolem 20°C)
-
-

Nosná směs

O₂/vzduch

O₂/N₂O

N₂O

Výhody

- rychlý nástup a odeznění
- potencuje anestetika, analgetika
- minimal cardiovascular and respiratory effects

Nevýhody

- difunduje do dutin (PNO, střevo)
- pokud pod 50% N₂O nemá efekt
- diluční hypoxie na konci anestezie
- Častější PONV

Svalová relaxancia

- usnadňují intubaci, UPV, usnadňují či umožňují práci chirurga.
  - nejsou vždy nezbytná
  - místo účinku- nervosvalová ploténka
    - historicky používané jihoamerickými indiány
    - do medicínské praxe zavedeny 1942
  - depolarizující - succinylcholinjodid
  - nedepolarizující - Pancuronium, Vecuronium, Atracurium, Rocuronium,...
-
-

SCHJ

depolarizující =

↑↑↑ agonista ACh = fascikulace od hlavy k patě,
následně paralýza, SCHJ na receptoru
odstraněn plazmatickou ChEsterázou
I:relaxace 4 min

- stimulace cholinergních ggl. = bradykardie

KI: hyperkalemie, transvers.léze míšní

D:

- 1mg/kg, další dávka je nižší
- po mnoha podáních hrozí duální blok

atracurium (TRACRIUM)

I: nedepolarizující relaxans
dobré podmínky k OTI po 2 min

KI:

- mírně histaminogení

D:

- 0,5 mg/kg i.v.

☐ *Tekutiny a vnitřní prostředí*

- krystaloidy
- koloidy
- krevní deriváty

Tekutiny

- zajištění adekvátní náplně cévního řečiště, dostatečného perfúzního tlaku, elektrolytové rovnováhy a rovnováhy mezi kompartmenty s důrazem na extracelulární tekutinu
  - předoperační zhodnocení
  - pokrytí předoperačního deficitu tekutin
  - náhrada peroperačních ztrát

  - inhal anest. = vasodilatace = hypovolemie
-
-

Možnosti infúzní terapie

- Krystaloidy: elektrolytové roztoky (FR1/1, Ringer 1/1, Ringer-laktát, Plasmalyte)
  - Koloidní roztoky (Gelatina, HAES, (Dextran))
  - Krev a krevní deriváty: erytrocytární koncentráty, mražená plazma, (albumin, trombocytární koncentráty)
-
-

Peroperační bazální přívod tekutin

- dospělý 1,5-2 ml/kg/hod
  - dítě 2-4 ml/kg/hod
  - předškolní dítě 4-6ml/kg/hod
  - novorozenec 3 ml/kg/hod
  - další zvýšení přívodu tekutin dle peroperačních ztrát, rozsahu a trvání operačního výkonu.
-
-

Důležité léky

- podatelné endotracheálně:
  - adrenalin
  - atropin
  - naloxon
  - lidokain = trimekain

Atropin

PS lytikum

I:

- bradykardie
- součást dekurarizace

KI:

D:

- 1 mg i.v.

Ephedrin

sympatomimeticum

I: hypotenze, bradykardie

KI:

D: q.s. á 10 mg

Dihydergotamin (DIHYDERGOT)

I: hypotenze s tachykardií

- zvyšuje tonus cév

KI:

- bradykardie

D: 0,5 mg i.v.

Adrenalin

I:

- CPR, šok, alergická rce

KI:

D:

- 1 mg i.v. á 3 min

Syntostigmin

I: PSmimeticum

- antagonizace nedepolarizujících myorelaxancií

KI:

- astma, mechanický ileus

D:

- do 3mg, spolu s 0,5mg atropinu

naloxon (INTRENON)

- antagonist opioidů

I:

- dechový útlum po opiátech

KI:

D: q.s. á 0.1mg i.v.

Aminophyllin

I:

- bronchodilatans
- zvýšení aktivity dech. centra

KI:

D:

- 125 mg iv

Calcium

I:

- podání 4 EBR

KI:

D:

- 1 amp CaCl, Ca gluconicum

